

LÆR OM **KANONFORFATTERNE**
LUDVIG HOLBERG

ELEVHÆFTE

LUDVIG HOLBERG

Ludvig Holberg er en af de mest betydningsfulde forfattere i dansk litteratur. Han var med til at gøre litteratur til noget, som alle kunne opleve, ved at skrive komedier til teatret. Nu skal du læse en kort tekst om ham, hans forfatterskab og oplysningstiden. Du skal løse forskellige opgaver, imens du læser, så find dit penalhus frem.

Ludvig Holberg

Ludvig Holberg var norsk-dansk. Han blev født i Norge i 1684 og var en af de mest vigtige forfattere og dramatikere i Danmark. Da Ludvig Holberg blev født, var Norge en del af Danmark og hørte under den danske konge Christian V. Da han var 18 år, rejste han til København for at studere, og han blev ved med at bo i Danmark i resten af sit liv. Han rejste og studerede også i Holland, Tyskland, Frankrig og Italien. Når han rejste, blev han meget inspireret af alt det, han så og oplevede. Især teaterstykkerne, han så i Italien og Frankrig, inspirerede ham til at skrive de teaterstykker (komedier), som han er meget berømt for.

Den tid, hvor Ludvig Holberg levede, kalder vi for oplysningstiden. Det gør vi, fordi man begyndte at tro på, at viden, fornuft og uddannelse var det allervigtigste for mennesker for at kunne gøre verden til et bedre sted. Kongen og de fineste folk i landet havde meget stor magt over andre mennesker, og alle dem, der arbejdede som bønder, levede en meget ussel tilværelse, hvor de tjente penge til en adelsmand, som ejede markerne, de dyrkede. Hvis ikke de gjorde, som de rige sagde, så fik de ofte tæv. Men i oplysningstiden begyndte mange også at tro, at alle mennesker - både rige og fattige - var født lige meget værd, og at alle mennesker havde nogle rettigheder. Det var for eksempel ret til at være fri og eje sit eget i stedet for at være ejet af andre, som mange fattige var.

Hvor blev Ludvig Holberg født?

- Danmark
- Tyskland
- Norge
- Holland

Hvad er Ludvig Holberg kendt for?

- Teaterstykker (Komedier)
- Filmmanuskripter
- Romaner
- Noveller

Hvad var vigtigt i oplysningstiden?

- Konge, magt, rigdom og traditioner
- Viden, fornuft, uddannelse, lighed og rettigheder

Ludvig Holberg blev professor ved Københavns Universitet og underviste i mange forskellige fag, som fx historie, filosofi og latin. Da Ludvig Holberg begyndte at skrive bøger, skrev han først historiske og videnskabelige bøger. Ludvig Holberg var tilhænger af oplysningstidens ide om, at alle mennesker skulle have viden, og han begyndte derfor også at skrive komedier til teatret, hvor endnu flere mennesker kunne få mulighed for at se og høre hans tekster og få viden og ideer fra dem.

Ludvig Holbergs komedier skulle få folk til at tænke over samfundet og om de syntes, samfundet var godt nok. Men Ludvig Holberg gjorde det på en helt ny måde, fordi han brugte humor og med komedierne fik folk til at grine over alvorlige emner. I komedierne gjorde han grin med både fattige og rige, og komedierne handlede om fordomme, ulighed mellem rig og fattig, om ægteskab og om menneskers dårlige vaner - for eksempel grådighed eller selvoptagedhed.

Ludvig Holberg er en af de vigtigste danske forfattere, fordi de komedier, han skrev, var med til at gøre teatret populært, og fordi han med humor fik folk til at tænke over vigtige emner, og fordi han turde gøre grin med både de rige og de fattige i samfundet. Ludvig Holberg døde i 1754, men i dag - mere end 250 år efter - kan man stadig gå i teatret og se og opleve Ludvig Holbergs komedier.

Hvorfor brugte Ludvig Holberg humor til alvorlige emner som fx fattigdom?

Er det okay at lave sjov med alvorlige emner? Fortæl, hvorfor du synes, som du gør.

“Jeppe på bjerget”

Ludvig Holbergs mest berømte komedie og teaterstykke hedder “Jeppe på bjerget”. Det handler om en fattig bonde, som pludselig tror, at han er blevet baron. Stykket gør grin med både de rige og de fattige i Danmark.

OPGAVE 1

Læs resuméet af “Jeppe på Bjerget” nedenfor. Gengiv i en kort tegneserie historien om “Jeppe på Bjerget” på side 5. Skriv replikker og tegn historien færdig. Du må gerne bruge moderne sprog og husk, at det er en komedie, så det, der bliver sagt, må gerne være sjovt.

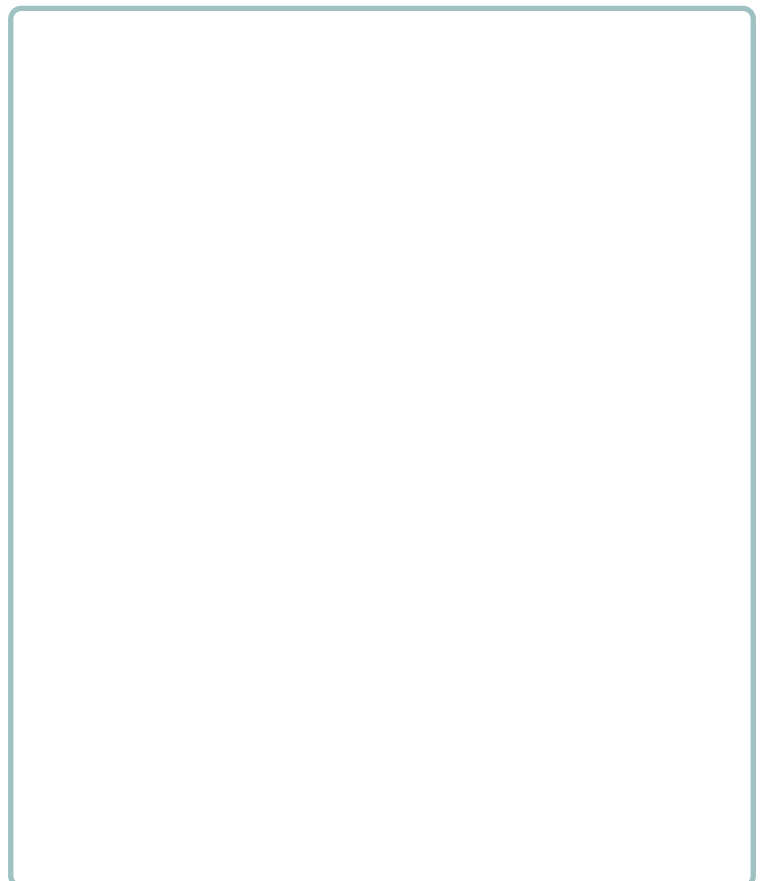
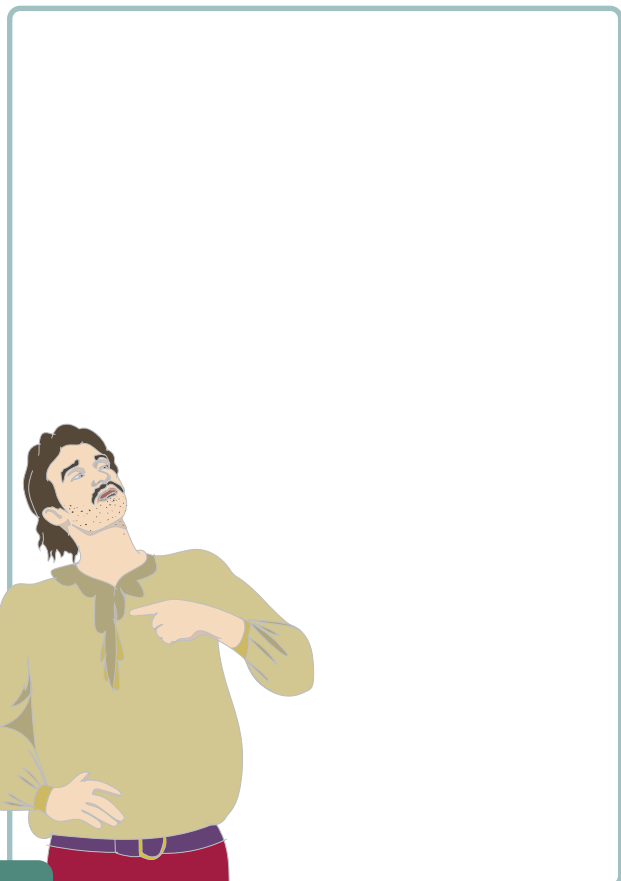
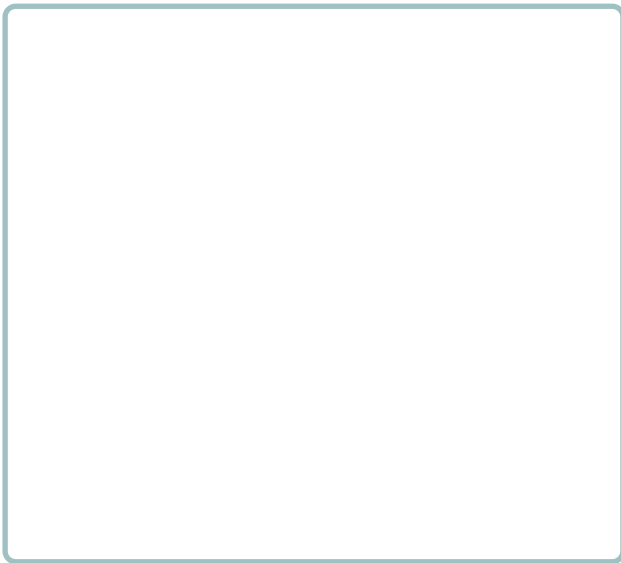
Resume af “Jeppe på Bjerget”

Bonden Jeppe er gift med Nille, og hun er en skrap dame, som skælder Jeppe ud hele tiden, og hun slår ham også. Jeppe drikker for meget for at glemme alle sine problemer med både penge og hans kone Nille, som han synes er så skrap, så skrap. Jeppe synes faktisk i det hele taget, at det hele er lidt synd for ham selv. En dag er Jeppe så fuld, at han falder i søvn midt på en bakketop.

Da han sover, er der nogle fine mænd, som finder Jeppe og vil gøre grin med ham. Det vil de gøre ved at få ham til at tro, at han er en rig baron, så de slæber Jeppe med sig til baronens slot. De klæder ham på i fint tøj og lægger ham i baronens fine seng. Da Jeppe vågner, kan han ikke huske noget som helst. Først bliver han bange og tror, at han er død og kommet i himlen, men Jeppe kommer frem til, at den må være god nok: Han er blevet baron. Jeppe bliver ellevild og nyder sit “nye liv” som en rig baron. Men ak! Jeppe ender med at blive ligesom alle de andre rige baroner, som bare er egoistiske og grådige og vil have det hele selv.

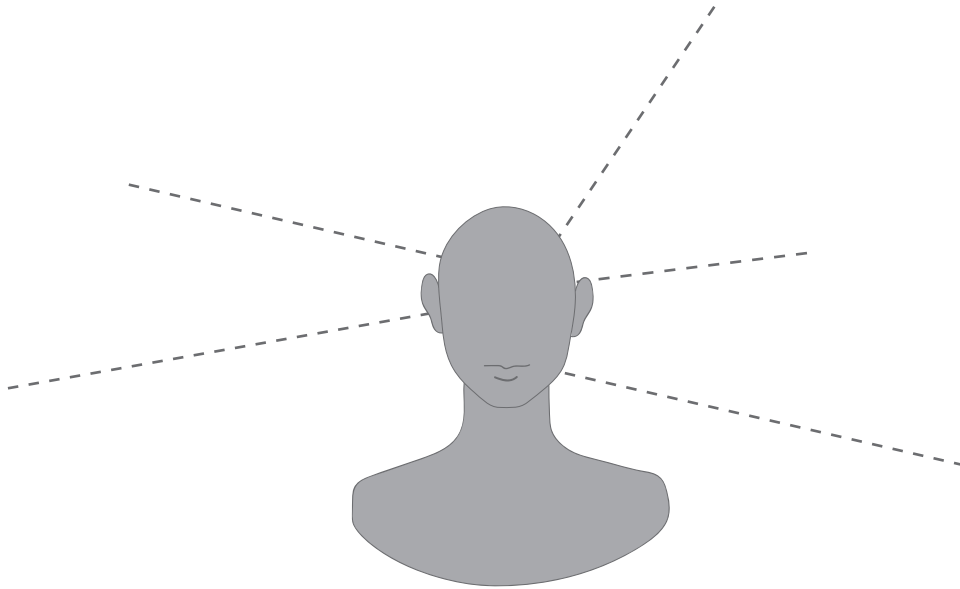
Hele historien om Jeppe ender med, at stakkels Jeppe opdager, at det hele bare var en joke, og han bliver sendt tilbage til mudder og pludder og sit fattige liv.

“Jeppe på bjerget” genfortalt og tegnet

OPGAVE 2

Hvis du kunne vågne op i andens seng og leve deres liv bare for en enkelt dag, hvem skulle det så være, og hvad ville du lave? Brainstorm ideer til en dag, hvor du lever en andens liv. Skriv hvem ville være og skriv, ud fra stregerne, hvad du vil bruge dagen på at lave. Du kan selv lave flere streger.

Jeg vil være _____ for en dag

Hvorfor har du valgt den person? Hvad tror du er godt ved deres liv?

OPGAVE 3

Skriv en sjov historie, om den dag du - ligesom Jeppe - vågnede op i en andens liv og for en dag kunne leve som dem. Brug ideerne du skrev i opgave 2.

FORFATTERPORTRÆT

Find et billede af
Ludvig Holberg
Print, klip og lim
det ind her.

Navn:

Født:

Død:

Litterær periode:

Yndlings "skrive-emner":

Litterære kendetegn:

Mest berømte litteratur:

Andet:
